

Notat

For: Stortingets energi og miljøkomité og OED
Fra: Ringerikskraft Nærværme AS, Sartor Holding AS, Åsane Energi AS, AF Gruppen AS
Dato: 31.03.2022

Vedr.: Kompensasjonsordningen for høy strømpris rammer nærværme

Vi er en voksende gruppe nærværmeutbyggere utenfor store byer som ønsker å gjøre oppmerksom på lite samfunnstjenlige utslag av kompensasjonsordningen. Ordningen rammer spesielt utvikling av bergvarme og sjøvarme hardt, og vil føre til omlegging tilbake fra vannbåren varme til bruk av strøm.

Bakgrunn

Regjeringen har etablert en strømstøtteordning for husholdninger, og senere tilført at fjernvarmeselskap skal gi tilsvarende lavere priser til kundene. Dette skal fjernvarmeselskapene selv bære kostnadene for begrunnet i at de har lave brenselkostnader. Regjeringens intensjon er ikke fulgt opp med regelverk, da NVE fastslår at det kun er anlegg med tilknytningsplikt som er omfattet av pålegget.

Skadeeffekter uansett

Skadeeffektene inntreffer uansett om nærværme må kompensere på prisene eller ikke. Nærværmeselskaper som ikke kompenserer av egen lomme, opplever at kundene i økende grad bruker kompensert strøm til oppvarming så langt de kan og dermed øker strømforbruket.

En støtte til kundene uten at dette er finansiert av myndighetene, medfører at man ved høye spotpriser i noen tilfeller selger energien til lavere pris enn man selger den for. Dette er før faste kostnader er medtatt, og er derfor ikke bærekraftig for selskapene. Som et resultat av dette finnes det kjente tilfeller der sameier har blitt oppfordret til heller å benytte kompensert strøm, noe som igjen fører til økt belastning på strømmettet, negativ miljøeffekt, og prisstigning i det store bildet.

Teoretisk oppfatning av virkningsgrad på varmepumpeanlegg

Det råder en oppfatning utenfor bransjen om at anlegg som bruker varmepumper tjener godt uansett fordi 1 del strøm gir 3 ganger varme. Det gjelder selve varmepumpen, men når strøm til drift og spisslast medberegnes blir forholdet 1:2, og nede i 1:1,5 om vinteren når det behøves mer spisslast. Da forsvinner marginene når pris for solgt varme blir mye lavere enn pris for kjøpt strøm.

Ønsket omlegging stopper opp

Usikkerhet rundt prisforutsetningene gjør at investeringer i nye nærværmeanlegg blir mindre lønnsomme og vanskeligere å finansiere. En direkte konsekvens av at prosjekter skrinlegges er økt andel strøm til oppvarming. Konsekvensene ble omtalt av NRK 15. februar:

<https://www.nrk.no/norge/stromsmell-kan-bety-kroken-pa-dora-for-fjernvarme-utenfor-byene-1.15851897>

En betydelig underskog av aktører som legger prosjekter på is

Våre virksomheter utgjør en brøkdel av all nærvarme i Norge, og dekker alene ca. 14.000 boliger + næringsbygg som utgjør et energibehov på nærmere 40.000.000 kWh. Det tilsvarer årsforbruket til nær 15.000 elbiler. Reverseres satsningene, vil økningen i strømforbruk gjøre en forskjell.

Oppvarming ved bruk av varmepumper har vært en tverrpolitisk ønsket satsning, og Enova har støttet slike prosjekter aktivt i en årrekke. Det ville vært synd om bieffekter av kompensasjonsordningen skulle motvirke denne statlige satsningen.

Løsning

Kompensasjonsordningen må enten også omfatte fjernvarme til husholdninger, som er det minst konkurransevridende, eller kompensere nær- og fjernvarme sine strømkjøp tilsvarende.

Vi stiller gjerne i møter for å redegjøre mer konkret for realitetene for våre virksomheter.